

RESUMÉ

ŠLECHTICKÝ VELKOSTATEK V PŘEDBĚLOHORSKÝCH ČECHÁCH

Jaroslav Čechura

Vývoj velkostatků v Čechách před rokem 1620 byl dosud v podstatě začleňován do kontextu geneze robotního velkostatku 17. století. Studie představuje závěry monografického zpracování panství největších šlechtických vlastníků půdy mezi léty 1550–1620 v Čechách, provedené na základě analýzy účetního materiálu. Tento postup vedl k formulaci koncepce „podnikatelského velkostatku“. U velkých panství se po r. 1550 profilovala struktura vlastního hospodářství (pivovary, rybníky, dvory aj.), které znamenalo zásadní zvýšení výnosů těchto majetků. Společným rysem hospodaření bylo, že pracovalo na základě námezdních poměrů, kolem roku 1600 zde nebyla prakticky žádná robota. Systém velkostatku byl komerčně spojen s hospodařením rolníků, od nichž nakupoval obilí, a nabízel jim i množství pracovních příležitostí. Zdá se, že se v tomto případě jedná o původní příspěvek Čech k členité struktuře velkostatku raně novověké Evropy. Šlo o přechodnou vývojovou fázi, která v podstatě zanikla v důsledku událostí v Čechách po r. 1620.